

Χωροειδίαιτες

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΤΟΣ Α' ΑΡΙΘ. 1
ΧΑΝΙΑ
1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1924
Εισαγωγής επί της εώς
ΜΑΝ. ΚΡΙΑΡΑΣ
(Το φύλλο Δο. μιὰ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ρ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ : Το Αύγεινός
Α. ΔΟΪ-ΖΟΣ : Θα σὲ προσμένω
Σ. ΞΑΝΘΗΣ : Θλαμένο βράδι
Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ : Γιὰ Ζορκάδια
Η. ΚΡΙΝΑΙΟΣ : Τὸ τραγοῦδι τοῦ Ἀπριλίη
Ν. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ : Δόξαις—Κνωσός

Φ. ΛΑΜΠΗΣ : Τὸ παράπονο τοῦ Ἀγρίου
Α. ΣΑΜΑΙΝ : Θερινὸ βράδι
Μ. ΚΡΙΑΡΑΣ : Τέτοια Ζοὰ !...
L. ROUSSEL : Κωδὴς Παλαιάς
ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ
ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ κ.λ.π.

ΣΟΝΕΤΤΟ

Ο ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

Ἄνθρωπε δικτὴς νεφελῶν καὶ ἐλάττω βλάστη
καὶ στήθηνός σου σκεπτετὸ φῶς τὸ νυχτοπλάνο
ἀπαιεῖς ἐπὶ. Αὐγερινέ, εἰς τὰ οὐράνια ἀπάνω
φωτίζοντας τήσοκοτεινῆς τ' ἀπέριστα τὰ πλάτω

Τι τάχα κι' ἂν τὰ σὺννεφα σοφιάζονται δερμάτια;
Τὸ φῶς Σου, γὰρ μιὰ μόνο στιγαλή, τί τάχα κι'
ἴδεν τὸ χένο;
ἀντὶ γιὰ νὰ το κρύβουνε, αἰτὸ ὄνειροσπίλινο
χουσαὶ τὰ δείχνει κι' ὄμορφα στ' ἀστερικά μας
[μάτια.

"Ὀς λάμπουνε προσορινὰ τὰ ἀλάξανθιά σου
[μάλλι
καὶ τῆς νυχτιάς ἡ λάμψη Σου ἡ μισοκαταλότρω,
διωκάντι λὲς ἀπόκοσμο στή μαύρη της ἀγκάλη,
"Ὀς μᾶς θυμίζει λάμποντας ἡ νυχτοπρασορίτρω
τὸ Φῶς, τὸν Ἥλιο τὸ χουσό, ποὺ μέλλει νὰ
[μυροβάλλη
τὴ λάμψη τὴν ἀληθινή, τ' ὄνειρον ἐδιδυλάτρω!
ΡΕΝΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

ΘΑ ΣΕ ΠΡΟΣΜΕΝΩ

Στὸ δρόμο τῆς ζωῆς θὰ σὲ προσμένω.
Μὰ, θὰ πῶν δειλοῦνε ἀναψαίταρνα.
Ἡ φύση θάναι τότε ἐνοδιασμένη
καὶ τ' ἄγιο φῶς, παντοῦ θὰν' ἀκορτισμένο.

Στ' ἄγερν, θάναι δοχήστρω λὲς στιμένη
ἀπὸ φωνὲς πουλιῶν καὶ κουρασμένο
τὸ σούρουπο θὰ πέφτει μεταξένο
στὴ γῆ, ποὺ μὲ τὸ φῶς, ἦτο ἀγκυλωμένη.

Κ' ἐγὼ, θὰ πὲ προσμένο μὲς στὸ δρόμο
τῆς ζωῆς τὸ σταμνὶ ὁ καθὲς στὸν ὄμο
κ' ἐμπρός, γιὰ τῆς χαράς, ποὺ ρέει τὴ βρύση.

Στὰ χεῖλη ἡ πείρα θάχει μᾶς φιλήσει.
Ἡ δίψα, ποὺ μᾶς καίει, τὰ βήματα μᾶς
ἂς ὀδηγήσει πάντα, στὴ χαρὰ μᾶς.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΔΟΥΤΣΟΣ

ΘΛΙΜΕΝΟ ΒΡΑΔΙ

Τὸ θεῖο σου φῶς, φεγγάρι μου
τὰ σὺννεφα σου χάνουν
τάστερνα ἀπὸ τὴ λύπη τους
τριγύρω σου λεγόνουν.
Καὶ τάγεράκι ποὺ σφυρᾶ
μὲς στὸν δειτροῦν τὰ φύλλα
ἀπόψε στὴ θλιβὴ βραδιά
φέρονει μιάναιτριχίλα

Σ. ΞΑΝΘΗΣ

ΔΩΡΕΑ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ
ΝΙΚ. Β. ΤΩΜΑΔΑΚΗ

1926

ΓΙΑ ΖΟΡΚΑΔΙΑ

Αποχαιρετιστήκαμε τὰ σούρουπα στὸ μεσοχώρι μὲ τὸν Λαγοπάτη, τὸν κυνηγὸ τοῦ χωριοῦ μου κι' ὅλων τῶν περιχώρων, ὕστερα ἀπὸ τὴν συμφωνία ποῦχαμε κάνει, νὰ πᾶμε πρῶτ'—πρῶτ' γιὰ Ζορκαδία, καὶ τραβήξαμε ὁ καθένας στὸ σπίτι του.

—Καληνύχτα! (μοῦ εἶπε) καὶ νὰ μὲ περιμένῃς μὲ τὸ **Λαμπρό**, νὰ σοῦ χτεπήσω τὴν θύρα.

Μπαίνοντας στὸ σπίτι μου, εἶπα τῆς μάννας μου:

—Μάννα! γλήγορα τὸ φαγητό' θὰ φάω καὶ θὰ κοιμηθῶ νωρίς, γιατί' θάρθῃ αὐτοῖο πολὺ πρῶτ' μὲ τὸ Λαμπρό ὁ Λαγοπάτης νὰ μὲ πάῃ νὰ πᾶμε γιὰ Ζορκαδία..... κῦτταξε ὁ μω; νὰ μὴν μοῦ πῆς **«ὦρα καλὴ»**. **«ὦρα καλὴ»**. ὅσες τὲς ἄλλες τὲς φορές, καὶ γυρίσω πάλι ἀδειανός.

—Ἐγὼ παιδί μου, (μοῦ ἀπολομήθηκε ἡ μάννα μου—θεὸς σπορέσ' τὴν) θὰ σοῦ λέω πάντα **«ὦρα καλὴ»** ὅταν φεύγεις ἀπὸ τὸ σπίτι κι' εἶσαι μακριὰ ἀπὸ τὰ μάτια μου, γιατί' εἶμαι μάννα κι' ἄς μὴ μοῦ φέρης ποτὲ κυνήγι. Τὶ νὰ σοῦ εἰπῶ, παιδί μου! Δὲν ἔχω ζηλέψει ποτὲ τὸ κυνήγι καὶ μάλιστα τὸ κακοιετημένο, ὅσοι εἶναι ὁ ἥσκιος τοῦ ντουφεκιοῦ τόση κι' ἡ προκοπὴ τοῦ κυνηγοῦ.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ βγήκε ἔξω νὰ διατάξῃ τὸν δειπνο, μορμουρίζοντας:

—Νὰ ἦ ὦρα! Καινούργιο φυτόσιμα κι' αὐτὸ! Ἀκούς ἐκεῖ! Νὰ μὴν τοῦ εἰπῶ, λέει **«ὦρα καλὴ»**, ἀλλ' **«ὦρα καλὴ»** γιὰ νὰ εὐτυχίσῃ, λέει, τὸ κυνήγι. Βουβός ὁ τόπος, ποῦ τ' ἀκούει κι' ἀλάλη ἡ ὦρα! **«ὦρα καλὴ»** τρεῖς γιὰ τὰ πουλιὰ καὶ τ' ἄλλα τὰ ζῶα, ὅσων τὰ μὴν ἔχουν κι' αὐτὰ τὰ καιμένα μάννα ἢ παιδιὰ. Καλέ, τί λές αὐτοῦ! ὦρα καλὴ γιὰ ὅλους καὶ γιὰ τὰ κυνήγια! Ἄρ' πὼς δὴ;

Σὲ λίγο δειπνούσαμε στὴν πλατύχωρη κρεβάτα μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, ποῦ ὀλόγεμο, στρογγυλὸ καὶ φωτεινὸ σὺν μαλαματένιος δίσκος ἢ πλεῖο καλύτερα, σὺν ὀλοφῶτιστῃ μαλαματένιᾳ βαρκούλα, πῶπλες ἀπάνω σὲ γουρσογάλαζια θάλασσα. Ἔταν φεγγάρι—Ἀπριλιάτιο φεγγάρι—κι' ἕνας οὐρανὸς ἡμερὸς κι' ἀσύννεφος καὶ γλυκός, πῶλεγες μέσα σου:

—Δὸς μου, θεὲ μου! χίλια μάτινὰ τὸν ρέμπωμα!

Καὶ μὰ τὴν ἀλήθεια, ἄρχισα νὰ λυποῦμαι ποῦ εἶμουν ἀναγκασμένος ν' ἀφήσω τ' ὀλόγεμο φεγγάρι νὰ τρέξῃ στὸν οὐρανὸ, καὶ νὰ κοιμηθῶ ἔτσι νωρίς καὶ νὰ χάσω ὅλο ἐκεῖνο τὸ πανώριο φεγγαροῦσιμα ἀπὸ μπροστὰ μου, ἀλλ' εἶχε δώσει τὸν λόγο μου ὁ ἕναν τέτοιον κυνηγὸ, σὺν τὸν Λαγοπάτη, ποῦ μπορούσε νὰ σκοτώσῃ τρεῖς, τέσσερα καὶ πέντε ἀγορίμια στὴν ἀράδα, καὶ νὰ μπορῶ νὰ λέγω ὅτι σκότωσα κι' ἐγὼ ἕνα δυό. Δὲν θέλω νὰ εἰπῶ ὅτι δὲν ἔφερα νὰ ρίξω ντουφεκί καὶ νὰ σημαδεύω, κάθε ἄλλο, σημάδενα καὶ πολὺ καλὰ μάλιστα, ἄφησε ὅτι τὸ κυνήγι εἶναι ἰδιαίτερη ἐπιτηδειότητα, ἀλλ' ὅταν ἔπιανα καρτέρι μέσα στὰ λόγγα, καὶ στὰ σίδεντρα, ἔχοντας γυρὰ μου τόσα ὄμορφα δέντρα χιλιάδες πουλλιὰ νὰ κελαιδοῦν καὶ νὰ πετοῦν δῶθε—κεῖθε, βρούζες καὶ νεροτορμὲς νὰ τρέχουν κελαισιτὰ, οὐρανὸν καταγάλαζιον κι' ἠλιόλουστον ἀπάνω μου ἢ μαυροσυννεφιασμένον, δὲν ξέρω τί πάθαινα καὶ μῶρονταν χίλιες—δυὸ ἰδέες στὸ κεφάλι μου, γελαστὲς καὶ χιροῦμενες σὺν ξελομιάστρες νεραίδες σὺν πανέμορφες ἑστιάδες, καὶ μοῦ κλάνευαν τὸν νοῦ, καὶ μοῦ φαίνονταν ὅτι ἔβλεπα μπροστὰ μου παλάτια, πύργους, λίμνες, κάμπους, βουνὰ, ποτάμια, λόγγους, ἀγάτες, δῶδες, ποῦ μ' ἔκαναν

νὰ ξεχνῶ τὸ σκληρὸ κυνήγι καὶ δὲν δοκίμοι καθόλου τ' ἀγορίμια, ὅταν ἔμπαιναν στὴν περιφρόσια τοῦ καρτεριοῦ μου. Σὲ τέτοιον βαθμὸν δὲν δοκίμοι, ποῦ μιὰ φορὰ, ποῦχα πάγει στὸ κυνήγι, κι' εἶχα πιασμένο καρτέρι, καὶ καρτέρι λαμπρό, ἔπαθα μιὰ δουλειὰ ποῦ δὲν μολογιέται. Ἄς τὸ εἰπῶ ὁμοῦς τώρα ἐδῶ—πέρα, ποῦ δὲν μ' ἀκούει κανεὶς:

Εἶμουν τότε, ποῦ λέτε, ὁ ἕνα ποῦ καλὸ καρτέρι, ὅπως εἶπα, κι' ἀντὶ νᾶζω τὰ μάτια μου τέρσαρα, γιὰ νὰ βλέπω ὀλόγερα, καὶ τ' αὐτιά μου δέκα τέσσαρα, γιὰ ν' ἀκούω, ὡς καὶ τοῦ σχοληκιοῦ τὸ περλάτημα, ποῦ λέει ὁ λόγος, θυμῆθηκα μιὰ συμπαθήτρα μου, μιὰ χαριτωμένη ξανθοῦλα, ποῦ νομίζω ὅτι ἦταν ἡ πρώτη μου ἀγάπη, κι' ἔβγαλε ἕνα κομμάτι χαρτί κι' ἕνα μυλυβοκόντυλο, ποῦ δὲν μῶλευτεν ποτὲ ἀπὸ τὸν κόρφο μου, κι' ἄρχισα νὰ γράφω ἕνα ποίημα—θαροῦ τὸ πρῶτο μου ποίημα,—ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ποιήματα ποῦ τάχω δόχη στὲς φλόγες τῆς φωτιᾶς μ' ἀστοργία Μήδειας, κι' ἐκεῖ, ποῦ σκέφτομαι καὶ βασάνιζα τὸν νοῦ μου γιὰ μέτρα κι' ὁμοιοκαταληξίες, ἀδιαφοροῦντας γιὰ τ' ἄλλα συστατικά τοῦ μακαρίτικου ἐκεῖνου ποιήματος, καὶ πρὸ πάντων γιὰ τὴν ποιητικὴν του, νὰ σοῦ! καὶ ρίχνεται ἀπάνω μου ἕνα ἀγοιγοῦρουντο, ποῦ μ' ἔκανε ἄνω—κάτω. Ἄλλοῦ πάει τὸ ντουφεκί μου, ἄλλοῦ ἐγὼ, ἄλλοῦ τὸ μυλυβοκόντυλο μου, τὸ δὲ κακόμοιρο τὸ ποίημα τὸ πῆρε ὁ ἀνεμος καὶ τὸ σήκωσε ψηλά—ψηλὰ στὸν αἰθέρα, σὺν χηνοπούλλο, ὡς ποῦ τὴν ἔβλεπα ὀλοτελὰ ἀπὸ τὰ μάτια μου!

Ἄλλὰ συγγνώμη! Λησιμόνησα ὅτι ἔπρεπε νὰ κοιμηθῶ γλήγορα, γιατί' θὰ χτεπήσῃ τὴν θύρα μου ὁ Λαγοπάτης μὲ τ' ἀνάτεμα τοῦ **«Λαμπροῦ»**.

Καλὴν νύχτα! Πλαγιάζω...

Κοιμόμοιρον βαθυὰ ὅταν ἕνα δυνατό χτύπημα, στὴν θύρα μὲς, ποῦ μπορούσε νὰ ξεπνήσῃ ὀλοτερο κοιμητήριο, ξύπνησε ὅλο τὸ σπίτι.

Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς παραστήσω μὲ τί δυσκολία ἄνοιξε τὰ μάτια μου, μ' ὅλο ἐκεῖνο τὸ τρομερὸ χτύπημα. Μοῖ φαίνονταν πὼς εἶχα ἀέριον Πίντο ἀπάνω στὰ βλέφαρά μου, ἀλλ' εἶταν ἀδύνατο νὰ μὴν ξεπνήσω μ' ἐκεῖνο τὸ χτύπημα. Μοῦρθε ἡ ἰδέα νὰ μὴν πάω στὸ κυνήγι, καὶ ν' ἀφήσω τὸν Λαγοπάτη νὰ πάῃ μόνος; του, ἀλλὰ ντουφίκα, γιατί' εἶχε διαλαληθῆ στὸ χωριὸ, ὅτι θὰ πήγαίνα γιὰ Ζορκαδία, καὶ θὰ μὲ περιγελοῦσαν, ἂν δὲν πήγαίνα. Θέλοντας καὶ μὴ, σηκώθηκα, ἔβρεξα τὰ μάτια μου μὲ λίγο νερὸ γιὰ νὰ ξαγρυπνήσω, πῆρα τὸ δίκαννό μου, καὶ τὲς φουρχειοθῆκές μου, κατέβηκα τὴν οὐλίνα καὶ βγήκα ἔξω, ὅπου μὲ περίμενε ὁ Λαγοπάτης μὲ τὸ ντουφεκί στὸν ὄμο καὶ τὸ τοιγάρω στὸ στόμα, ἐνῶ ἡ Μάννα μου—Ἄγω τὸ χωριὸ τῆς ἐκεῖ πῶπεσε—μουρμούριζε, κίσι ὄντας τὴν θύρα πύσω μου:

—ὦρα καλὴ, παιδί μου! ὦρα καλὴ!

—Πάλι ἀδειος; θὰ γυρίσω καὶ τούτη τὴν φορὰ! Εἶπα μέσα μου.

Σὲ λίγο εἶμαστε ἔξω ἀπὸ τὸ χωριὸ.

Εἶχαμε νὰ κάνουμε ἕναν κτηφόρο, ὡς ἕνα τέταρτο ὦρα, κι' ἕναν ἀνήφορο, ὡς μισὴ ὦρα, ὡς ποῦ νὰ φτάσω με κατὰγραφο τοῦ λόγγου, καὶ νὰ πιάσω τὰ καρτέρια τῶν ζορκαδιῶν. Οὔτε φωναζτάδες οὔτε σκυλιὰ, οὔτε κανεὶς ἄλλος, ὅπου γίνεται στὰ κυνήγια τῆς ἡμέρας, ἀλλ' οἱ μεις οἱ δυὸ μονάχοι, μὲ τὴν ἀσπιδόφυλλον τοῦ λόγγου, περπατώντας κρυὰ σὺν κλέσῃ, σὺν δαιμόνιο, ἀληθινὰ δολοφόνοι ἀθῶον...

Βίνοντας δλ' αὐτὰ στὸν νοῦ μου, ἄρχισα νὰ συζαίνομαι τὸ κυνήγι, καὶ νὰ νοιώθω μιὰ πίκρα καὶ μιὰ θλίψη στὴν καρδιά μου, ποῦ πηγαίνα νὰ κυνηγήσω.

Ροβολούσαμε τὸν κατήφορο, πηγαίνοντας ὁ Λαγοπάτης μπροστά κι' ἐγὼ πίσω, ἀμίλητοι, σκεθροὶ καὶ νυσταγμένοι.

—Ξέρεις; (μοῦ εἶπε ὁ Λαγοπάτης) Γελάστηκα σήμερα. ... Δὲν εἶταν τὸ «Λαμπρὸ» ὅταν ἦρθε καὶ σὲ ξύπνησα, ἀλλ' ὁ «Γελαντζής». Ἐγὼ νόμισα ὅτι εἶταν τὸ Λαμπρὸ καὶ κινήσαμε μιὰ ὥρα γληγορότερα. Τὸ Λαμπρὸ, ὁ Αὐγερινός, δὲν ἔχει βγῆ ἀκόμα... Γιατί ἂν εἶταν τὸ Λαμπρὸ βγαλμένο, δὲν θάφεγγε ἔτσι χροσὰ τὸ φεγγάρι αὐτὴν τὴν ὥρα... Δὲν πειράζει ἄμως, ὅπου νάναι, θὰ βγῆ καὶ τὸ Λαμπρὸ.

Τὸ φεγγάρι ἔκλινε ψηλὰ στὸ δῆμα μὲ τὴν ἴδια λαμπράδα, ποῦχε κι' ὅταν εἶχε ἀνατείλει. ἀλλ' ἡ λαμπράδα ποῦχε τότε, φαίνονταν σὰν ἄγρη, σὰν νάβγαίνε ἀπὸ τὰ βασίλεια τῆς Μελαγχολίας, κι' ὅλος ὁ φωτεινὸς λαμπρὸς δίσκος, φαίνονταν, σὰν ἓνα πελώριο μᾶτι, κατὰ λαμπρὸ καὶ κατὰπνιχτὸ στ' ἀγγυρόχροσο δάκρυ, δάκρυ ποῦ φαίνονταν ὅτι ἔσταζε κάτω στὴν γῆ σταγόνες, σταγόνες, καὶ πικρὸ, πικρὸ, σὰν χροσὴ βροχῆ. Μιὰ μεγάλη λάπη μοῦ κάθησε στὴν καρδιά, σὰν νὰ εἶχα μάθει τὸν θάνατο ἀγαπητοῦ μου προσώπου.

Ροβολώντας, ροβολώντας, φτάσαμε στὴν λακκιά, ὅπου τελείωνε φυσικὰ ὁ κατήφορος, περάσαμε τὸ μικρὸ ρέμα, π' ἀνταρῆγγιζε στὴν λάμη τὸ φεγγαριό, πηδώντας ἀπάνω σὲ πέτρες, ποῦ χρησίμευαν ὡς κομματιασμένο γεφύρι καὶ πήραμε τὸν ἀνήφορο. Εἶχαμε πάντα μπροστά μας τὸ φεγγάρι, πῶσταζε μαλαματένιο φῶς ἀπάνω στὸν ὀρίζοντα καὶ πηγαίναμε ὅλο κατὰ φεγγαριό, ἀναιβαίνοντας, κι' ὁ ἥσκιος μας μᾶς ἀκολουθοῦσε, σφενάμενος ἀπὸ πίσω μας. Πήγαμε κάμποσο διάστημα καὶ χοθήκαμε στὸν ἥσκιο μᾶς σιδεντρὸς ραχοῦλας, πῶκρυβε ἀτότομα τὴν κορφή τῆς τὸ κρενωπὸ φεγγάρι. Ἐκεῖ ἀκούσαμε γανγίσματα σκυλιῶν πῶκροταν κατ' ἀπάνω μας. Ἔσκυφα νὰ πάω ἀπὸ καταγῆς δυὸ—τρὲς πέτρες νὰ τὰ πετροβολήσω.

—Μὴν φοβάσαι! (Μοῦ εἶπε ὁ Λαγοπάτης) Μὲ γνωρίζουν τὰ σκυλιὰ καὶ ἴμα μὲ ζυγώσουν καὶ μὲ δοκιθεῖν θὰ σωθῶσουν. Ἀλλὰ τὸ κακὸ εἶναι, ποῦ μᾶς προόντηξαν τὸ κυνήγι τὰ διαλομένα! Ἄν εἶμουν μοναχός μου μου, τὰ κορφα τὰ ποδάκια μου, ἂν θὰ μ' ἐνοιωθαν! Δὲν μ' εἶπαν ἔτσι ἄκορπα Λαγοπάτη. Πατάω ἀνάλαφρα σὰν τὸ λαρό καὶ τὸ πῆρι μὲ τὸ δίκιο αὐτὸ τὸ παρατσούκλι, ποῦ μοῦ κάλλησε ὁ πατέρας σου...

—Κι' ἀληθινὰ, ἴμα ζυγώσαν τὰ σκυλιὰ, τοὺς εἶπε ὁ Λαγοπάτης κατὰ ἀσυνάρτητες λέξεις τοῦ σκύλινου λεξικοῦ, τοὺς ἔδοξε λίγο ψομὶ ἀπὸ τὸ σακούλι του καὶ γύρισαν στὸ κοπάδι τους τρέχοντας.

Ἦστερα ἀπὸ κάμποσες δρασκελιές δρόμο, εἰμιαστε στὴν ἄκρη τοῦ κοπαδιοῦ ἀπὸ καμμιὰ ἑκατοστῆ πρόβατα, ποῦ εἶταν γραικισμένα σὲ μιὰ χέρσα πλαγιά, ποῦ δὲν τὴν ἔπιανε ἐκεῖνη τὴν ὥρα ἡ φεγγαροβολιά, καὶ μοῦ φάνηκαν τὰ πρόβατα ἀπὸ τὴν σκοτεινιά σὰν ληθσοδιά ἀπὸ μεγάλα κατοῦνια. Μᾶς πήρε ἡ μεσοδία τῆς προβατῆλας, ποῦ λέγεται σαργιά, καὶ σταθήκαμε λιγάκι γιὰ νὰ τὴν ἀναπνεύσουμε, ὅταν μοῦ φάνηκε ὅτι ὁ ἥσκιος μας, ποῦ μᾶς ἔρχονταν πρὶν ἀπὸ πίσω μας, εἶχε βγῆ τῶρα ποῦ ἀνάλαφρα ἀπὸ μπροστὰ μας. Μοῦρθε, σὰν παρῆξο καὶ πρὶ νὰ παρῆξο νὰ παρῆξο τὸν πολυῆσο σέντροφο μου, μὲ πρόλαβε αὐτὸς καὶ μοῦ εἶπε:

—Νὰ τῶρα βγῆκε τὸ καίμενο τὸ Λαμπρὸ, ὁ Αὐγερι-

νός! Κῦτταξε πῶς τὸ χαίρετοὺν τὰ βλογημένα τὰ πρόβατα.

Κι' ἀληθινὰ ὅλο τὸ κοπάδι εἶχε γυρισμένο τὸ πρόσωπο του κατὰ τὴν ἀνατολὴ τοῦ λαμπροῦ Αὐγερινοῦ, κι' ἀστράφταν, σὰν μεγάλη φωλιά ἀπὸ πηλολαμπίδες τὰ μᾶτια τῶν προβατιῶν σὲ φεγγαροβόλημά του.

Ὁ σέντροφος μου ἔξακολούθησε:

—Τὴν στιγμῆ, ποῦ βγαίνει ὁ Αὐγερινὸς χαίρεται ὅλη ἡ Πλάση. Πρῶτα—πρῶτα γραικοσκιζονται καὶ χάνονται ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς Γῆς ὅλα τὰ ἥσκιωτικά: διαβόλοι, τριβόλοι, δαμόνοι, κατοποδιαροῖσι, τρισκατῆροισι καὶ ἄλλα ἀκάθαρτα πνεύματα, ὅσοισα ἀρχίσουν νὰ λαλοῦν οἱ πετεινὰ κι' ὅλα τὰ τραγουδιάρικα πουλιὰ. Αὐτὴν τὴν στιγμῆ, σκωρίζουν οἱ πιστικοὶ τὰ γιδροπρόβατα, κι' ἀγρίουν τ' ἀγροῖμα τὲς φωλιές τους καὶ παίρνουν τὰ πλάγια γιὰ βοσκή.

Κι' ἀληθινὰ ἀκούστηκαν ἀπὸ μακριὰ τὰ λαλήματα τῶν πετεινῶν τοῦ χωριοῦ μας, κι' ὄλων τῶν τραγουδιάρικων πουλλιῶν, μὲς ἀπὸ τὰ σιδεντρα καὶ τὰ κοιδονίσματα τῶν κοπαδιῶν, ποῦ εἶταν γραικισμένα ἐκεῖ γύρα, καὶ ἔσκινοσαν γιὰ τὸν σάφο.

Σ' αὐτὸ ἀπένοι, μᾶς ζύγωσε κι' ὁ πιστικὸς τοῦ κοπαδιοῦ, ποῦ εἶταν μπροστὰ μας, καὶ μᾶς εἶπε νὰ πιάσουμε τὸ μονοπάτι τῆς Λυκόβουσης γιατί ἔβλεπε καθήμερα ἐκεῖ γύρα, ζορκαδοτοροὺς καὶ ζορκαδοσκιακαζαράντζες.

—Κι' ἐμεῖς γιὰ ἐκεῖ τῶχομε. (Τοῦ εἶπε ὁ Λαγοπάτης γιὰ νὰ φανῆ ὅτι δὲν εἶχε ἀνάγκην δεξιότητος κενεῶς σ' αὐτὴν τὴν τέχνη.) Θὰ ἐπιτύχομε κἄνα—δυὸ, ὁ Λιάζος νὰ σκάση.

Ἦστερα ἀπ' αὐτὴν τὴν μικροκουβέντα, μπῆκε ὁ πιτικὸς στὸ κοπάδι τὸν κι' ἄρχισε νὰ τὸ σαρίζη μὲ τὰς «εἴ! εἴ!» καὶ τὰ «φῦν! φῦν!» κι' ἐμεῖς ἔξακολούθησαμε τὸν ἀνήφορο γιὰ τὴν Λυκόβουση. Ὁ δεῖσιος μας ἔκανε αὐτοῦ καὶ ἐνῶ πηγαίναμε κατὰ τὸ δῆμα, κλοθογορίζαμε πρὸς τὴν Ἀνατολὴ. Μαγικὸ κι' ἀπεριγράφτο θέμα παρουσίστηχε μπροστὰ μας, ἡ Ἀνατολὴ τοῦ Αὐγερινοῦ! Ὅλη ἡ Ἀνατολὴ εἶχε γαλατίασει, τὸ βαθυγάλαζιο χρομὰ τῆς εἰνοῖζε πρὸς τὸ γαλατένιο, κι' ὁ Αὐγερινὸς προχωροῦσε γοῦ γὸς στὸν οὐράνιον κάμπο, περῆφανος, μεγαλόπροστος, κατὰλαμπρος, πανόριος, καὶ γεμάτος μυστήρια. Ὁμοίωζε μὲ πελώριο ταξειδιάρικο διαμάντι, πῶκρονε πλοῦσια τὴν λάμη τῆς σ' ὄλην τὴν γῆ. Μὲ τὸ ξεπρόβγαίμα τοῦ Αὐγερινοῦ, ὅλα τὰ γειτονικά του τ' ἀστέρια, πόλιμιταν πρὶν ζοηρά, ἄρχισαν νὰ χάνουν τὴν λάμη τὸν καὶ τὸ μεγαλειό τους, καὶ τὸ μυστήριό τους καὶ νὰ ὄχοαίνον καὶ νὰ ὄχοαίνον καὶ νὰ γένωνται ἀχνὰ κι' ἀγγυρόλαμπρα, ἀπὸ χρυσόλαμπρα, σὰν νὰ εἶχαν τρομάξει ἀπὸ τὸ φάνισμα τοῦ πανέκλαμπρον Αὐγερινοῦ, ποῦ τὸν ὠνόμασε ὁ Λαός μας: **Λαμπρὸ** κι' ἔχει τ' ὄνομά του γιὰ συνώνυμο τῆς ὁμορφιάς. Πίσω ἀπὸ τὸ τοῖχομα τῆς Ἀνατολῆς φεγγαροβόλουσε γελαστὰ—γελαστὰ τὸ γλυκοχάραγμα κι' ἔφτανε τὸ φεγγαροβόλημά του ὡς τὸ κρηπίδομα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ μοῦ φαίνονταν ὅτι ζύγωνε ἀπὸ πίσω του ἡ Ἥμερα κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν ἀπὸ τὸν φόβο τους ὅλα τ' ἀστέρια ἀπάνω στὸν οὐράνιον κάμπο «ὄπου φῆγη—φῆγη» γιὰ νὰ τρεπῶσουν τὸ γληγορότερο στὴν οὐράνια τους φωλιά!

(Ἐχει συνέχεια)

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΗ

Έσσης ο Έσσης χορό με τον ξανθό Άπριλη κι' ή φύσις ήθεε την γλυκειά και διαλογική της ώρα.

Δ. Σολωμός

Χρυσογαλιάζει των σταχιών Ιερή και καρποφόρα Μενεξεδένια ή θάλασσα, κρυφό καμάρι, έλπίδα Άνασασμός κι' άπαντοχή γλυκειά του ζευγολάτη, Που έσπειρε τά χρυσάνοια σε κόκκους χρυσοστάρι, Που έφύτρωσε κι' ανέβηκε πλημύρα εύλογημένη Σταχιών ξανθών, να τά κερνά με τή χρυσή του κούπια Κρασι Άπολλώνιο και ξανθό τ' Άπριλη ο γλυκός ήλιος Κι' Ολύμπιο τό μεθύσι των, χάριμα τό γλυκτοκόπι, Που μοσκοραίνει κι' ή Άνοιξη, παιδούλα καλεσμένη.

Κι' ο αϊθέρας δέχεται ήλαρός σα μοσκοθυμιατήρι Γαλάζιο, πλουμισμένο ήριά με άνθοις ροδοσυννέφων Γλυκειές ανάσες κι' εύωδιές της γής και των άνθιων της, Δροπιές, θροίσματα Ιερά, κελαιδισμούς, παγγινδία Φωτός και λιτανείες λευκές περιστεριών, κι' ακόμη Πλήθος ψυχούλες τις λευκές χνουδάτες πεταλούδες, Η' έλο πατούν και χάνονται και σβύνουν μες στα στάχια Σάμιπος βαρούλες με πανιά οτ' άγέρι φουσκομένα Σάν σκίζουγ γαλήνα νερά, κι' όσο μακραίνουν, σβύνουν Χιονεύουν μες στο πέλαγος! Κι' άργοσαλεύει ο μπάτης Τis πατασόνες πορφυρές μες στην ξανθήν ανάβρα, Σάν σημαδοδες στα νερά, σάν σημαιοϋλες φλόγας, Στο πανηγύρι που έστησεν ή Δήμητρα στους κάμπους.

ΠΑΥΛΟΣ ΚΡΙΝΑΙΟΣ

ΔΟΞΑΙΣ - ΚΝΩΣΟΣ

Είμαι δόξαις, είναι δόξαις ή άνεμοφτερουγίζουν και μαζί των σελαγίζουν όλους που τας άκλουθοϋν Είμαι δόξαις, άλλαις δόξαις στη γή μάταιο ναι πόθοι λαμπεροί και επεδόθη ο άνθρωπος πολυ σ' αυταις. Είμαι δόξαις, είναι δόξαις οδοντοσηγγελημένες είναι φτεροπεταμμένες εις τα ύψη των αιθέρ ν. Είμαι δόξαις, άλλαις δόξαις που άθιάνατες μās μένουσ ούρανο και γή σάν δένουν στη βουβή, νέκρη των λάμψι. Είμαι δόξα μιá π' εκείναις που αποθαμίναις ζουνε και τό φως τωνε σκορποϋνε ή Κνωσός μας, ή Κνωσός μας. Κνωσός, παληά πρωτεύουσα της Κρήτης! Κνωσός, άρχόντισσα του πρώτου κόσμου! Να τά βουνά της Δείκτης και της Ίδησι! Τό άντρο! Δόξα παληά σε βλέπ μερός μου, χρυσόσκονο ερείπιο του Μίνου ν' αστράφτης πάλι. Πάντα σου θα μένης άθάνατη πρωτεύουσα εκείνου που στέφανο άμάραντο, της θάλασσας τη δόξα ειχε. Κνωσός, μνημειον Ιεροό παληών προγόνων σε προσκυνώ τώρα και γώ στο πέραςμα των χρόνων

N. B. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ Τ' ΑΡΓΥΡΗ

Πάντα στον Ιδιο τόπο καθότανε κι' εκλαιγε τή μοίρα του ο Άργύρης. Γιατί εΐτανε άτυχο παιδί. Γιατί από μικρός έννοιωσε τις πίκρες και τις στενοχώριες του φεύτικου κόσμου. Γιατί από δώδεκα χρόνια έχασε τον πατέρα του κι' έμεινε άρφανός, μ' όλη του τήν παιδική άθωότητα, μέσα στην κοινωνική πονηριά και κακία του κόσμου, που βρασιλεύει στα χρόνια μας. Δέν έχασε όμως μικρός ο Άργύρης, μόνο τον πατέρα του. Έχασε και τή μεγάλη περιουσία που τουχε μένει κληρονομιά, σε κάποιε δίκη παλιας ύπόθεσης του πατέρα του.

Ο Άργύρης, τό πλούσιο και καλομαθημένο άρχοντοπούλο του χωριού, που όντας ζούσε ο πατέρας του, σάν πλούσιος, που εΐταν ξόδευε πολλά για τον μικρό του τον Άργύρη, μεγαλώνει τώρα μέσα στη στέρηση, μέσα στη φτώχεια και τήν κακομοιριά.

Μά αλίμονό του που τον πάρει ή μοίρα από μπροστά. Δέν τον αφήνει να βρει τήν ήσυχία του. Έτσι και τον καημένο μας τον Άργύρη τον κατατρέχει ή τύχη του.

Άτυχο παιδί σ' όλη του! Άτυχο και στην αγάπη του!

Κι' αυτότανε τό μεγάλο, τό πικρό του τό πικράπονο. Η αγάπη του δέν του στάθηκε μπιστική.

Αυτό είναι που τον κλαίει αυτό είναι που τον ευρανεει. Γιατί ή αγάπη της δέν βάσταξε πλειότερον καιρό, από τον καιρό που τά βόδια μένουσ άνθισμένα πάνω στις ροδιές. Γιατί τον περιφρονει, γιατί περιφρονει και τήν όμορφιά του, γιατί περιφρονει τή λεδέντικη του τήν κορμωστασιά, γιατί τά περιφρονει όλα εξ αιτίας της φτώχειας. Να! Όλα τά περιφρονει μπροστά στον πικρό. Τά αισθήματα της καρδιάς λοιπόν εΐταν φεύτικα: Καημένο Άργύρη, καημένη φτωχολογιά. Μά σ' αλήθεια τον αγάπησε ποτέσ τον Άργύρη ή ξυνημαλλούσα και λιγερή άρχοντοπούλα του χωριού: "Ας δώσουμε μες τήν άπάντηση. Όχι. Μά απλή συμπάθεια έτρεφε στον Άργύρη που εΐταν τότεσ άλλοτερο παλληκάρι στο χωριό. Μά δε σκέφτηκε και ποτέσ πως μπορούσε ν' αγαπήσει, άρχοντοπούλα αυτή, ένα φτωχό παλληκάρι σάν τον Άργύρη. Μά και να τό σκέφτηκε καμιά φορά πάλι ειχε τις άσπαστες κοινωνικές άλωσίδες, που χωρίζουσ πλούσιους και φτωχούς, και γι' αυτό, και να αλισχνότανε ποτέσ κινένα αλιστημα άγ' απης, προσπαθούσε να τό καταπνίξει, να τό ξεριζώσει από τήν καρδιά της. Μά ο Άργύρης, που τήν συμπάθεια της τήν πήρε για έρωτα, τώρα σπικράζει ή καρδιά του μερόνυχτα, βρίσκεται σ' άγρια τρικυμία και τήν χτυπονε τά κύματα της φουρτουμισμένης θάλασσας. Ο ύπνος τον μισει όπως κι' ο Άργύρης τον ύπνο. Και καθισμένος πάντα στον Ιδιο τόπο τό φτωχό και όμορφο παλληκάρι, σε μιá πέτρα κατάντηρου του άρχοντικοϋ κείνης π' αγαπάει, κλαίει τήν τύχη του, που τον έκανε στην αρχή πλούσιο για να τον ερωτευτεί, και τώρα τον κατατρέχει τόσο πολυ. Κι' τώρα τον έχανε με τή φτώχεια του να μην έχτιμα ή ζωσίσασα της καρδιάς του τήν όμορφιά του.

Όρες κλαίει ο Άργύρης πάνω στην Ιδια πέτρα, και μαζκώνει τό γύρω χωμα με τά δάκρυά του, που τρέχουν σάν βρυσούλες, και του λιώνουν τό κορμι σάν να τρέξει από τά μάτια του τό Ιδιο του τό σώμα που ξαφανίζεται σιγά σιγά. Νύχτες σκοτεινές και συννεφιασμένες περνουνε και τό φτωχό μας τό παλληκάρι στην Ιδια πέτρα, με τό κεφάλι γερμένο στα δυό του τά χέρια κλαίει. Τι δέν περνά

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ

Ετησία συνδρομή Λρ. 25
Εξάμηνη * * * 12.50

Επιδοτολές, βιβλία και συνδρομές πρέπει
να δίδονται: **ΜΑΝΩΛΗΝ ΚΡΙΑΡΑΝ**
Συμβολαιογράφου Γαλάνη Χανιά

από το μυαλό του αδέξ τις ήσυχες και θλιμμένες ώρες της νύχτας, που τις κάνει τότε πλιό θλιμμένες, ή άπλιστα φωνή του γκιοήνη. Άλλες πάλι βραδυές, που ή γύρω φύση χαίρεται χρυσομένη από τις άσημένιες άχτίδες του φεγγαριού, που το φεγγάρι σαν χρυσή γολέττα σκίζει την άπέραντη θάλασσα, τά ουράνια, ή Αργύρης τις περνά κιαύτες θλιμμένα με το πικρό παράπονο που ξεχειλίζοντας τότε τότε σε θλιμμένους ήγους σκορπίζεται στο γύρω άγέρα. Κι' αν τότε: κίνα πουλάκι ξυπνώντας στα κλαριά νάρχινάει το χαρούμενό του το σκοπό, και κίνο τον στικτικά γιατί αιστάνεται τον πόνο του άλλου.

Έτσι περνούν οι ώρες του.

Και σκέφτεται τότε τότε πως θα μπορούσε να γιγ-
τρέψει το μεγάλο του τον πόνο.

Και πρώτα τον έκυτό-του:

«Της αγάπης τον πόνο τον γιγτρεύουν βοτάνια:»

Μα δεν μπορεί να δώσει μόνος την άπάντηση. Γιατί νοιώθει πως τον πόνο που κίει: τά σωθικά του, μόνο ή αγάπη μπορεί να τον γιγτρέψει.

Ξεχειλίζουν για μια στιγμή τά δάκρυά του και ξεχύνονται σαν βρυσούλες που ποτίζουν το χώμα. Και ξεσπά από τά χείλια του το τραγούδι που βγαίνει απ' τά στήθια τά λαύρα, και ξεπλώνονται γύρω και γεμίζουν τον ήσυχον άγέρα οι θλιμμένοι του στόνοι: το θλιμμένο τραγούδι, της καρδιάς του ή πόνος. Και ξυπνούν τά πουλάκια, κι' άρχινάνε και κίειν το τραγούδι: για λίγο. Μ' άψηλώνουν οι στόνοι, το θλιμμένο τραγούδι. Τά πουλάκια σπαίρνουν, γιατί νοιώθουν και κίειν της αγάπης τον πόνο.

Περνοونه μέρες, περνοونه νύχτες, κι' ή Αργύρης πάντα στην ίδια κέτρα κηλισμένους τον ίδιο σκοπό τραγουδάει.

Μά ή σκληρή είναι: πάντα σκληρή. Δεν συγκινείται: στα τρέσα του τά δάκρυα. Γιατί έχει το χρώμα που έκείνος δεν έχει. Αυτό 'ναι το μόνο έμποδιο στην εύτυχία και των δυό τους. «Ω παρ' και τί κάνεις! Ω χαρ' τον που σέχει.

Φ. ΛΑΜΠΗΣ

ALBERT SAMAIN

ΘΕΡΙΝΟ ΒΡΑΔΥ

«Ο ουρανός σε άσπρόχουση λιποθυμεί λίμνη»
ή πεδιάδα έρημη μακρού, λές, συλλογεται
και εις τάγερι τάνοιχτό, το σιωπηλό, πλανάται
της νύχτας το γιγάντιο, το λυπημένο, πνέμμα.

Κι' ένφ παντούθε λάμπουνε φάτα ταπεινωμένα
μεγάλα βόδια στο ζυγό γυρίζουν απ' τους δρόμους.
και σκουφωμένοι χωρικοί κρατώντας το σαγόνι
μπρός τά καλόβια λαχταρούν το άπαλό τ' άγέρι

Τό μέρος, που άκούγεται ή ήχος μι'ς κιαπάνας,
φτωχό, μοιάζει με πίνακα των πρωτιών ζωγράφων
που ή Ποιμένας ή Καλός λευκό άμνό οδηγεί.

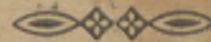
Τ' άστέρια εις τον ουρανό άρχίζουν να χιονίζουν
και κάτω 'κει άκίνητη εις την καρφή του βράχου
δνειρα πλέκει ένός βοσκου ή άρχαία σιλουέττα.

(Μεταφράση)

PENOS MARGARITHIS

«Ο Albert Samain (1858—1911) θεωρείται ή πλιό κλασι-
κός από ήλους τους συμβολιστές, στη σχολή των όποιων
άνήκει. Οι καλύτερες του ποιητικές συλλογές είναι:
Le jardin de l'Infante (1893) et Aux Fleurs du Vase
(1900).

P. M.

ΤΕΤΟΙΑ ΖΩΗ!...

Καιτοιούσανε σ' ένν περάμερο σοκάκι της πόλης, σ' ένν
σπιτάκι: με δυο κάμπρες. Κ' ήταν διδύκηση φριλιέ: μάννα, δυο γιοί, μι' ά θυγατέρα κ' ένν μωρό στην κούνια.
Τί: . . . Μωρό στην κούνια: . . . Καλύτερα θάλεγα εν
έλεγχ: μωρό που θάπρεπε να βρισκείται στην κούνια. «Αχ!
Τό ταλαίπωρο! Δεν ειχε που να γέρνη ανακινείται: τό κε-
φαλάκι του και να κομμάτι! Μι' σκνίδη μισοσπασμένη,
τοποθετημένη άπάνω σε δυο κημπάλλια στρίποδα κι
άπάνω στη σκνίδη μι' κηλιοκουδέττα για να σκεπάζεται,
ήταν έλο κίελο το κρεβάτάκι του μικρού.

Κ' ή φτώχεια—Α! την παντέρμη—ειχε στήσει: από
χρόνια τώρα το θρόνο της στο ταπεινό σπιτάκι. Θά πής:
πως ζούσανε φτωχικά, μι' κ' ειχανε δυο γιούς και μι' ά
θυγατέρα, που μπορούσανε να δουλέψουν και κάποις ν' ανα-
κουρίσουν τή δυστυχισμένη οικογένεια: . . . Κίεμος δεν
ήταν έτσι: . . .

«Ο έννς γιός, ή μεγαλύτερος, ειχε θυσιάσει: στον άχόρ-
ταχο βωμό της πατρίδας τά δεξί του πόδι, απ' τό γόνατο
και κάτω και τώρα ή ταλαίπωρος—ράγιζε του κηιενός
την καρδιά ή θωριά του—περπατούσε ή δυστυχισμένος με
δεκανίκια. Κιάκόμη, σά να μη έφτανε αυτό, ειχε φου-
νίσει απ' τον παντέρμο τον πόλεμο ένν δυνατό κρύο, που
ύστερα, μη έχοντας αυτός τά μέσα να κοιταχτή και να
γιγτρευτή, τότε γύρισε σε περιπνευμονία. . . Κ' ή κατά-
στασή του τώρα ανεκδήγητη. . . Πλερώθηκε με τό πα-
ραπάνω για τίς ύπηρεσίες του στην πατρίδα. . . Κέτος
δεν μπορούσε τώρα να δουλέψη παρ' τάθελε όλα χαίρινα.

«Ο άλλος πάλι, μικρότερός του τέσσερα χρόνια, παι-

Ζευότανε στο σχολείο. Κυριολεκτικά παιδεύονταν. Πήγαινε στην προτελευταία τάξη του Γυμνασίου κ' ήταν ένας απ' τους καλύτερους μαθητές της τάξης του, αποσπώντας κάθε τόσο και τα δίκαια συγχαρητήρια των καθηγητών του. Μά με τα λόγια, τα συγχαρητήρια φωνή δε βγαίνει... Κι' αυτό ήταν το κακό. Ζούσε σε οικογένεια πάμφτωχη, που αν δεν κατόρθωνε τουλάχιστον αυτός να βγάλει κάμποσες φροδοδραχμολες το μήνα, δε θα μπορούσε να εξοικονομήσει τις σπουδές του. Πήγαινε λοιπόν, σαν παιδί γνωστικό και φρόνιμο, τις ώρες που δεν είχε μάθημα, ακόμα κι' αυτή την Κυριακή, την ημέρα της γενικής ανάπαυσης, σ' ένα ιδιωτικό γραφείο, απ' όπου κάτι έβγαζε: τοιμπούσε κάθε μήνα ένατο πενήντα φροδοδραχμολες.—Α! τις πάν-τέρμες και που να πρωτοτάσσουν, πήγαιναν καπνός!—Και πολλές φορές η αγωγή, τον έβρισκε σκυμένο στα σχολικά βιβλία να διαβάσει τα μαθήματα της άλλης μέρας... Κ' ύστερ' απ'όσο καθαυτό μαρτύριο διακρινόταν κι' ανάμεσα στους συμμαθητές του.

Η κέρη πάλι, ίσαμ 15 χρονών, μόλις το δημοτικό σχολείο μπόρεσε να περάσει. Και τώρα δούλευε σε μιάς μεδίστρας, για να μάθει την τέχνη κι' έτσι να βγάλει το φουμί της. Και σαν τι λάτε νακίρινε: "Όλες—δλες τέσσερεις φροδοδραχμές την ημέρα. Βέβαια πολύ λίγο! μα μήπως μπορούσε να κάμει κι' αλλιώς; Μπορούσε να βρη πουθενά καλύτερα... Χειρότερα θάβρισκε, μα καλύτερα άδύνατο.

Κ' η μάννα—"Ω! την άμοιρη, τη δυστυχισμένη, τη μάννα!—καθόταν στο σπίτι λυπημένη, παραπονεμένη για την κατάσταση στην οποία η Μοίρα είχε ρίξει, άσπλαχνα το σπίτι της... Πολλές φορές τα μάτια της βυρνώνανε κ' έτσι ξεθόλωνε από κλάμματα. Σε λίγο συλλογιόταν κι' έλεγε παραπονετικά:—"Ω! Φτωχόκοσμε, τι άδικία σε σε δένει!... Άλλοι νάχουν δια τα καλά του κόσμου, να χεΐζουν βίλλες, άλλανκίρα παλάτια στις εξοχές για τα κολοκαίρια τους, νάχουν και τις κάσες τους παραγεμισμένες μ' αφάνταστες κι' αναρίθμητες λίρες, και συ να φορξής της πεΐνας!... Τό τι θ' απογίνης κανείς δεν το ξέρει... Και την έκοβαν πάλι τα κλάματα...

Χρόνος ελάκκιρος είχε περάσει από τότε.

Ο μεγάλος γιός είχε πεθάνει, ο μικρός τώρα έτελειώνει το Γυμνάσιο κ' η κόρη που είχε μάθει έπωσθήποτε την τέχνη έπαιρνε δουλειά στο σπίτι της κι' εργαζότανε. Και βέβαια ίκανοποιότανε περισσότερο απ' όσο ήταν πήγαινε στις μεδίστρας. "Όσο για το μωρό αυτό είχε κερσά να μεγαλώσει.

Η ταλαίπωρη η μάννα μιά μικρή ανακούφιση, είχε πάρει από τότε, που η κόρη της, η Φρόσω, δούλευε για δική της λογαριασμό στο σπίτι. Κι' όμως πολλές φορές την διούσαν να λέη:

—Α! τι να περιμένη κανείς από τη Φρόσω; Πώς θα μιας δώκη να φάμε ένα έρημο κορίτσι; Θα φτωχοπερνόμει έσομα να βρεθί κανέναν να τη ζητήση για γάμο... Μ' από και κ' ύστερα τι θα γίνουμε; Θα μπόρεση ο κκοκόμορος ε θάνας—έτσι λεγόταν ο δεύτερος γιός—να μάς βοηθήση λιγάκι;

Κ' η μάννα συλλογιόταν το γιό της, που παρ' ελη την καλή του διάθεση, δεν είχε τα μέσα να εξοικονομήσει ανώτερες σπουδές. Και πόθος του ήταν να γραφτή στην Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου και καθώς ήταν επιμελής θάβρινε μιά μέρα ένας καλός γιατρός κι' όχι μόνο τη μάννα του στα ύστερνά της; θ' ανακούφιζε και θάβρισκε κανένα καλό γομπρό για την άδερφή του, παρά κι' αυτό το

μικρό παιδί θα μπορούσε να προστατέψη. Κι' όμως ελ' αυτά ήταν όνειρα που ποτέ δε θα επαλήθευαν... Κι' αυτά σκεπτόμενη η ταλαίπωρη ήταν να σκάση...

Όπόσο οι μέρες γοργά περνούσαν κ' έρταζαν οι διαγωνισμοί του θάνου. Βέβαια σ' αυτούς ο θάνος άρίστευσε, όπως έλοι το περιμένανε. Μά λυπημένος, καλά λυπημένος πήρε απ' τα χέρια του Γυμνασιάρχη του, το άπολυτήριο του. Έβλεπε πως η φτώχεια του κόβει το μέλλον, η φτώχεια τον έμποδίζει να βαδίση στην πρόοδο.

Τό δέπλωσε και τόβαλε σ' ένα σεργάρι του.

Δεν ήθελε με κανένα τρόπο να τον ρωτά κανείς για το σχολείο, για το άπολυτήριο, γιατί το θύμιζε την άθλια κατάστασή του...

Κ' η μάννα του βλέποντάς τον τόσο στενοχωρημένο, στενοχωριόταν κι' αυτή ακόμα περισσότερο. Κ' οι μέρες τρέχαν... Κι' αυτός τώρα μόλις με τετρακόσες δραχμές πληρωνόταν απ' το ιδιωτικό γραφείο.

Ο Σεπτέμβρης εν τη μεταξύ είχε φτάσει. Οι περισσότεροι απ' τους συμμαθητές του, που είχαν τα μέσα, έφυγαν για την Αθήνα, όχι τόσο από ζήλο να σπουδάσουν και να μορφωθούν, παρά να γλεντίσουν κάμποσα παραδάκια των των γονιών των...

Πώς θα τοβ φαινόνταν τώρ' αυτά του θάνου; Να βλέπη τον τάδε η τον τάδε συμμαθητή του, πουταν τόσο κατώτερος στα μαθήματα απ' αυτόνε, να πηγαινή στην Αθήνα για να σπουδάση... τι γίνεται και... κι' όχι καμμιάν επιστήμη!

Κλιόταν πολλές φορές, μέσα στην κάμαρή του κι' άλλαζε πικρά, η μάννα τότε μάλωνε τότε—πότε για αυτά του τα καμώματα. Μά πάλι κι' αυτή έβλεπε πως είχε δικιο και τον άφηνε... Είχε πάντα η ταλαίπωρη, όχι την πεποίθηση, μα την ιδέη πως ίσως να βρεθί κανείς απ' τους παραλήθδες συντοπίτες της ν' αναλάβη να σπουδάση τόθάνο της, τον αγαπημένο της γιούκα. Μά του κάκου περιμένα... καρδιάς άσπλαγχνες γύρω της, καρδιάς άπληστες, άχόρταγες... Τό κάκου πρόσμει...

(Έχει συνέχεια)

MANOLIS KRIPARIS

LOUIS ROUSSEL

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο Κωστής Παλαμάς γεννήθηκε στην Πάτρα το 1859. Έφτα χρονών έμεινε άρφανός και φοίτησε σε ιδιωτικό γυμνάσιο του Μεσολογγίου. Για τον τόπο της γέννησής του κριτίσθη βαρυσ άνιμνηση. Είκοσι χρονών ήρθε στην Αθήνα κ' έλεδόθηκε στα Νομικά, μα γλήγορα τα παραιτήσε. Η φιλολογία τον είχε τώρα μαγέψει, ξεφύγε τώρα τρία—τέσσερα χρόνια την έπίδραση του Παπαρηγόπουλου και των φίλων του. "Ο Ροϊδής" κι' ο Μιακόρας τον τραβούσαν απ' το ρομαντισμό στο ρεαλισμό κι' απ' την καθαρεύουσα στη γλώσσα τη ζωντανή. Τό "Ταξίδι" του Ψυχιάη τον έκαμε φανατικόν όπαδό της δημοτικής.

Χωρίς νάχη διατυλώσει τις δημοτικιστικές του ιδέες (απόημα που τήναι κάμει άλλος) • Παλαμάς μās παφασίωσε μιάν απ' τις λαμπρότερες εφαιρμογές των ιδέων του. "Επειδή δεν είχε πάφει ποτέ να γράφη, και την καθαρεύουσα μάλιστα πολυ καλά, δε θα μπορούσε να τον κατηγορήση κανείς (όπως έχει γίνει για σκκοφαντία σ' άλλους) πως διύλεξε την άλλη από άγραμματοσύνη κ' έλλειψη μόρ-

φρασης Ζύγισε τις αξίες και τῶ δυὸ ἰδιωμάτων, κατάλαβε πὼς τὸ ἓνα ἀπ' αὐτὰ ἦταν κατώτερο, ἀπλῶς γιὰ τὸ λόγο πὼς εἶναι πεθαιμένο καὶ γενναῖα παραδέχτηκε καὶ μεταχειρίστηκε τ' ἄλλο. Ἐδῶ εἶναι τὸ σπουδαῖο σημεῖο: γιὰ πολλοὶ, μάλιστα οἱ καθαρευουσινοὶ, δέχονται σήμερα πὼς ἡ δημοτικὴ εἶναι ἡ μόνη παραδεχτὴ στὴν ποίηση, ἀλλὰ δὲ δέχονται πὼς εἶναι καὶ ἡ μόνη παραδεχτὴ σ' ὅλη τὴ λογοτεχνία καὶ σὲ κάθε εἶδος γραπτῶ. Ὁ Παλαμῆς εἶδε πὼς ἡ δημοτικὴ δὲν εἶναι μονάχα μιὰ ποιητικὴ διάλεξις, ἀλλὰ πὼς εἶναι ἡ ἐθνικὴ γλῶσσα τῆς Ἑλλάδας.

Τὴνε μεταχειρίστηκε σὲ πολὺ διαφορετικὰ εἶδη. Πρῶτα πρῶτα στὴν ποίηση, στὴν πεζογραφία, στὸ θέατρο καὶ στὴ φιλολογικὴ κριτικὴ. Ὅλ' αὐτὰ κάνουν περίπου, ἂν παραβλέψη κανεὶς μερικὰς μικροσπουδὰς, εἰσποσπέντε ἔργα.

Αὐτὴ ἡ γονιμότητι εἶναι διδαχτικὴ. Ἐξαγρώντας τοὺς καθαρὸ μέτροιους συγγραφεῖς, μποροῦμε νὰ πούμε πὼς ἡ ἀφρονία εἶναι μιὰ ἀπὸ τὶς ἀποδείξεις τῆς δυνάμεως. Φτάνει νὰ διατρέξουμε τὸ «Ἀποκεκάλωτο τοῦ Γύφτου», τὴ «Φλογέρα τοῦ Βασιλιά», τοῦ εἶναι εἶδη ἐποποιίας, τὴν «Ἀσάλευτη Ζωὴ» ἢ τὴν «Πολιτεία καὶ Μοναξία», τοῦ εἶναι λαϊκὴς συλλογὴς, γιὰ νὰ καταλάβουμε αὐτὸ τὸν πλοῦτο τῆς προφορικῆς ἐκφράσεως, καὶ νὰ κοιτάζουμε μ' ἐκθαυρίστησι αὐτὸ τὸν ποταμὸ, ποὺ τρέχει, καμμιὰ φορὰ βελαστικῶς καὶ παραλόγως, ἄλλη φορὰ ἀργῶς καὶ εἰρηνικῶς, μὰ πάντα ἀτέραντος. Ἐκεῖ, εἶπνε οἱ ἀντίθετοί του, ἐπάγχει ομηρικὴ. Ναι, σὲ μερικὰ μέρη, μὰ εἶναι καλὴ ομηρικὴ. Τὶ ἄλλο εἶναι ἐκεῖνο ποὺ κρατᾷ τὸν Κικέρωνα καὶ τὸν Οὐγκὸ, ἐκεῖ ἔπιου ἢ σκέψη τους δὲν εἶναι ἡ πιὸ δημοφιλὴ παρὰ ὁ πλοῦτος τῆς γλῶσσης καὶ ἡ τελειοποίησι τῆς μορφῆς; Ἀδελφοὶ ἀπὸ πρῶτον ἐκεῖ τὴ λήψη τους; Ἐπὶ αὐτὰ μωροφρότερα κομμάτια αὐτὰ κρατοῦν ἀπὸν ἀπὸ τὸ μέτρο τὰ λεγόμενα ἐμπνευσμένα μέτρα. Αὐτὰ εἶναι τὸ διακριτικὸ ἐνὸς κλασσικοῦ συγγραφέα.

Ὁ Παλαμῆς εἶναι κλασσικὸς ἀκόμα καὶ σὲ τοῦτο, πὼς εἶναι πρὸ παντός διανοούμενος. Λέει καθαρὰ πὼς εἶναι ἄνθρωπος καθιστικῶς καὶ τοῦ βιβλίου καὶ αὐτὸ σημαίνει πὼς εἶναι θεμελιωμένος μετὰ τὴν ἀνθρώπινη σκέψη καὶ μετὰ τὸν ἐφημικὸ στοχασμὸ. Παραγνωρίζει τὴν δημοφιλίαν τῆς φύσεως; Ὁχι, ἀλλὰ ἡ συγκίνηση, ποὺ τοῦ δίνει ἔχει σ' αὐτὸν ἓνα φιλοσοφικὸν ἀντίκτυπο, καὶ αὐτὴ ἡ ἀπίχνησι γίνεται τὸ ἀντικείμενον τοῦ ἔργου. Τοῦ λείπει εὐαισθησία; Καθόλου. Ἀλλὰ δὲ μᾶς τὴν παραδίδει αὐτὴ τὴν εὐαισθησία παρὰ αὐτοῦ τὴν περὶ αὐτὸ τὸ μυστικὸν του. Μάλιστα ὅταν μιλᾷ γιὰ τὸν ἑαυτό του ἔχει τὸ ἦθος μᾶλλον ἐνὸς παρνασιέν παρὰ ἐνὸς ρομαντικοῦ. Γι' αὐτὸ πάντα θὰ βρῆ κανεὶς σ' αὐτὸν τὴν ἀπερίσπερτη ἀπλότητα, τὶς παιδικαῖες καὶ ἀνεπιτήδευτες γοητεῖες ἐνὸς ἀπ' τοὺς ἄλλους Ἑλληνας ποιητῆς. Δὲ μᾶς προφέρει οὔτε τὸ δροσερὸ νερὸ τῶν διασάν, οὔτε ἀκόμη τὸ κροσι ποὺ ἔπαθε μόνο του τὴ ζύμωσι; εἶναι πιστὸ μὲ σαφότητα παρασκευασμένο, ποὺ δίνει μιὰ σαφή μέση καὶ ποὺ δὲ μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ πιῇ παρὰ μὲ κατανύξη. Ὁ Παλαμῆς εἶναι ποιητὴς γιὰ κείνους τοὺς διαβαμένους, ποὺ ἀγαποῦν νὰ σκέφτονται.

Γι' αὐτὸ τὸν κατηγοροῦσαν, καὶ τότε τότε μὲ τὸ δίκαιον τους, γιὰ κάποια τοῦ σποτεινότητι, καίτοι ἡ κατηγορία ἔχει τόπο μόνο γιὰ τὰ κριτικὰ του ἄρθρα. Μὰ εἶναι δυνατό ἓνα ἀπὸ νάνα καθαροῦ σὲν τὸ νερὸ τοῦ βράχου, ἅμα ἡ σκέψη εἶναι συμπνευσμένη, τότε—τότε παραγμένη, πάντα γιὰ αὐτὴ ἀπὸ φιλοσοφίας;

Γιὰτὶ ὁ Παλαμῆς εἶναι ποιητὴς φιλόσοφος καὶ σοφός. Ὅλες τὶς ἀμερηνότητες, τὶς ἀντιρρήσεις, τὶς ἀγωνίας τῆς κλονοῦσας σκέψεως, τὶς γνῶσεις ὅλες τὶς κατακτήσεις τῆς

τὶς ἀγάπησε καὶ τὶς θαύμασε. Κανένα ἀπ' τὰ συμβάντα ποὺ γίνονται στὸν κόσμον δὲν τὸν ἀφήνει ἀδιάφορο. Ἡ ποίησί του πᾶντο εἶναι χαρακτήρα παγκόσμιον καὶ συγχρόνον; ἐπικαιρο. Καὶ μάλιστα, ἐπειδὴ τὸ περιβάλλον ποὺ ζῆ ἄμεσα ἐνεργεῖ ἐπάνω του, ὁ Παλαμῆς εἶναι καὶ ὁ ποιητὴς τῆς πατρίδας του, ὅτε μὲ τὴ μέθοδο τοῦ Ντερουλέντ, ἀλλὰ μὲ τὸν τρόπο ἐνὸς Οὐγκὸ. Μπορεῖ λοιπὸν νὰ παραδεχτῆ κανεὶς πὼς εἶναι βαθιὰ Ἑλληνας. Μὰ ποὺ φαίνεται πὼς εἶναι πρὸ παντός ἄνθρωπος;

Στὶς μέρες μας, τὰ διαφοράγματα, ποὺ χωρίζουν τὰ εἶδη, ἀναποδογυριστήκανε ὅλα. Ἐνας δραματογράφος δὲν ἀνομιάζει καθόλου τὸ ἔργο του «κωμωδία» ἢ «δράμα», τὸ ἀνομιάζει ἀπλοῦστα ἔργο. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στὶ ἔργα τοῦ Παλαμῆ. Τοῦ δράματός του, ἢ «Τριπεύγνη», δὲν τοῦ λείπει οὔτε λυρικὸς, οὔτε φιλοσοφία. Τῶν ἐποποιῶν του τὸ ἴδιο. Τὰ στοιχεῖα ἀνακατώνονται καὶ πολλὰ ἔργα δὲ μποροῦν νάχουν καμμιὰ τικέττα.

Ἡ Παλαμικὴ στιχογραφία εἶναι δημοφιλῆσι. Ἄν ἔξαρση κανεὶς μικρὸν ἀριθμὸν ἔργων, ἅπου ὁ ποιητὴς ἔπασε σὲ πλάνη ποὺ τὴ λένε (πολὺ κακὰ) «ἐλεύθερο στίχο», σ' ὅλα τ' ἄλλα ἀκολουθεῖ ὀρισμένους νόμους, πολὺ σαφεῖς, ἀναγκαῖους, καὶ ποὺ κινεῖνας τὸν δὲν φέρνει ἀνῶφελη καὶ τεχνητὴ πίεσι. Θὰ ἴγαζε κανεὶς εὐκολὰ ἀπ' τὸ ἔργο του μιὰ πραγματεία νεότερης Ἑλληνικῆς στιχογραφίας. Καὶ, ἐπὶ ἀκόμη, τὸ παράδειγμα τοῦ μεγάλου μαιτῆ τ' ἀκολουθήσαν σχεδὸν ὅλοι. Ἡ μουσικὴ τοῦ στίχου του δὲν εἶναι μιὰ εὐχάριστη καὶ γλυκερὰ μελωδία. Ἐχει καὶ τὸ σταθερὸ, τὸ στερεὸ, τὸ ἀντικείμενον εἶναι ὁ μαρμαρένιος στίχος τοῦ Παρνασσίου.

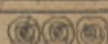
Δὲ μπορεῖ κανεὶς νὰ περιχρῆσθῃ σὲ μερικὰς περιόδους ἕνα τόσο ἀτέραντο δημιουργοῦ. Μὰ ἐδῶ εἴχαμε σκοπὸ νὰ δώσουμε ἓνα σκίτσο τοῦ πνεύματός του.

(Μετὰφρασι)

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΡΙΑΡΑΣ

NEA BIBLIA

(Κρίνεται κάθε βιβλίον ποὺ θὰ σταλθῇ στὴ διεύθυνσι τοῦ περιοδικοῦ)

Ἡ ΤΡΙΜΟΡΦΗ ΓΥΝΑΙΚΑ: Ἀθηναῖκὸ μνηστωρικὸν ἔργον τοῦ κ. Ξενοπούλου. Ἐκδότης I. Κολλάρος 1924

Νὰ ἔνα ἀκόμη ρεχλιστικὸν μνηστωρικὸν στὴ σειρά τῶν «Ἀπάντων» τοῦ κ. Ξενοπούλου.

Ὁ κ. Ξενοπούλος κατέχει—καὶ δίκαια—μιὰ ἀπὸ τὶς καλύτερας καὶ πιὸ ζηλευτὰς θέσεις στὰ Νέα μας Γράμματα. Γιὰτὶ δὲν ἔχει νὰ κάμῃ μόνο ὁ ἀριθμὸς τῶν κλλιτεχνικῶν δημιουργημάτων ἐνὸς συγγραφέα—ποὺ δοσὸ δὲ γιὰ τὸν κ. Ξ. δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητος—ἀλλὰ καὶ ἡ ποιότητι, ἡ ἀξία τῶν γεννημάτων τῆς φαντασίας του. Βέβαια ξεδιχλῶντας ἐλόκληρον τὸ ἔργο τοῦ κ. Ξενοπούλου θὰ βροῦμε καὶ ἔργα, ποὺ περνῶντας ἀπὸ τὸ purgatorio τῆς ἀσθητικῆς κριτικῆς, ὁ ἀποδειχτοῦν ἔργα διορηγανικὰ, ποὺ δὲν ἔχουν τὴ γνήσιαν σφραγίδα τῆς σοφίας, τῆς μετρημένης εὐχνης. Μὰ αὐτὰ εὐτυχῶς εἶναι λίγα. Αἱ σ' αὐτὸ τὸ εἶδος τῶν Ξενοπουλικῶν ἔργων δὲν ἀνήκει ἡ «Τριμορφὴ Γυνίκα» ἀνήκει στ' ἄλλα, τὰ «μετρημένα».

Ν' αὐτὸ τὸ ρηπάντος ὁ συγγραφέας θέλει νὰ μᾶς γνωρίσῃ τὴν ἀτχτη, τὸ χροῦσμενον, μὰ καὶ δυστυχισμένον

ζωή της Νίτσας Γαζέλη, ενός κοριτσιού, που άφρο σπούδασε στη Γενεύη και γύρισε κατόπι στην Αθήνα, θέλησε σώνει και καλά, με το στανιό, παρά τις πατρικές συμβουλές, να ζήσει τη ζωή της με την ίδια ακριβώς ελευθερία που είχε στην Ευρώπη κατά τη διάρκεια των σπουδών της. Παρσούρεται, κάνει κατάχρηση της ελευθερίας της και καταντά ένα διαφραγμένο κορίτσι της Αθήνας του 1900, — γιατί τότε συμβαίνει η υπόθεση του έργου — που στο τέλος παντρεύεται και φεύγει με τον άντρα της στην Ευρώπη, για την κακή φήμη, που απέκτησε με τη διαγωγή της.

Διαφάραξε, είπαμε, με κατά βάθος άπομνηνετό κορίτσι εκείνο το αισθαντικό που μπορεί ν' αγαπήσει ειλικρινά κι ακριβώς γι' αυτό δε ήθελε να πάρη τον αγαπημένο της για τις τρέλλες που έχει κηρωμένες, παρά άφρο πειστή, πως αυτό είναι το καθήκον της.

Το μυθιστόρημα δημοσιεύθηκε το 1916 με τον τίτλο «Τρελλοκόριτσο» στη «Νέα Ημέρα». Με από και κ' έπειτα το επεξεργάστηκε ο συγγραφέας του και μ'ας το παραδίνει σήμερα με τον πιο χτυπητό τίτλο «Τρίμορφη γυναίκα» και με δική του εισαγωγή αρκετά διαφωτιστική.

Συνείλικτα, παρατηρητικότητα, ψυχολογία, δυνατή αλληγορία, ενδιαφέρουσα περιγραφή, ρεαλισμός μέσα στα όρια της πραγματικότητας, χωρίς υπερβολές, που να προκαλούν την φησικότητα αυθεντικού αναγνώστη, ιδού μερικά από τα πλεονεκτήματα του βιβλίου. Οι πρώτες σελίδες κάπως μονότονες, δεν άπαιχτες παρά ελο ρανταβού στης κ. Ανθής το σπίτι ή και σ' άλλα σπίτια ή και σ' αυτό το κηπουρικό σπίτι: το υπερβολικό του κ. Γαζέλη. Από τη μέση όμως και κάτω η περιγραφή μας κορυφώνεται: «Ελάκηση αλχημολογείται και ήθελε μια όρα άρχητερα να φτάσουμε στο τέλος, να δοθμε την καταντία της ήρωϊδας του βιβλίου, που όπως δήποτε είναι ικανοποιητική και γι' αυτή και γι' ας με τους αναγνώστες. Μά για να φτάσουμε στο τέλος περνάμε από συγκινητικές μεταπτώσεις στη φυγή της μετανοούσας Νίτσας, όπου γίνεται φανερό η μεαστρία της πέννας του κ. Ξενόπουλου.

Τι ήθελε άραγε να μας δείξη ο κ. Ξ. στο ρομάνσο του; Ήδη έπειος πηγαίνει ενάντια στην κοινωνία του καιρού του σαν την Νίτσα, κινδυνεύει να πάση όθρα της κοινωνίας, που όταν νικείται κι' αλλάζει, εκδικείται, καθώς λέει κι' ο ίδιος, τους καινοτόμους.

Η γλώσσα του έμμελη, δημοτική. Η «Τρίμορφη Γυναίκα» διασκευάστηκε από το συγγραφέα της και σε έμμετρο κινηματοδραμα.

ΜΑΝ. Γ. ΚΡ.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ: Επιμέλεια Α. Δ. Παπαδήμα. Έκδοτικός Οίκος «Αθήνα» Αρ. 1, Ράλλη, — Εδριπίδου 6, Αθήνα: 1924 (θα γράψουμε στο έρχόμενο)

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Ο ΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ

Με την έκδοση του Αύγερινου θέλουμε να δώσουμε μιάν ώθηση στους νέους ν' ασχοληθούν και να μελετήσουν τη Νέα μας Λογοτεχνία.

Γι' αυτό θα δεχόμαστε και θα δημοσιεύουμε κάθε καλογραμμένο κομμάτι, που θα μ'ας στέλνεται, έστω και από πρόσωπα μη αναγνωρισμένα στα Νέα μας Γράμματα.

Για κάθε υπόθεση που άφορα το περιοδικό πρέπει να απευθύνεστε στο Μανώλη Κριαρό Συμβολαιογραφείο Γαλάτη Χανιά.

Κ' οι συνδρομές στέλνονται στην ίδια διεύθυνση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Πού λίγον καιρού ο Χάρος στέμνει τα Νέα μας Γράμματα απ' το γλυκύτερον ιδίος ποιητή μας, τον Ιωάννη Πολέμη. Ο Πολέμης άνηκε στη χορεία των ποιητών εκείνων, που δε ήσαν με μόνη τη γλυκύτητά τους, με μόνον τον άριστοτεχνικό στίχο τους. Άδραζε μέσα δεά ποιήματά του δε θα βρούμε ούτε βαθιές ποιητικές έννοιες, ούτε διεικοιολογούτες εικασίες, ούτε κανενός είδους βαθύτητα. Ο στίχος του τρέχει απαλά, ήρεμα, βλακιά. Ήταν ο κοινός ποιητής όλων των μέτρων μ'αυτή άσυναία άπάδας διαβαθμίτων. Ήταν ο ποιητής, που σ' όλους άπειθανόταν και που όλοι τον έννοούσαν. Ο «Αύγερινός» δημοσιεύεται όλοένα τη λήψη για το γούστο του τιμίου έργατα των Γραμμάτων μας.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΟΪΖΟΣ

Θάταν έντελώς άδικο να μη γράψαμε δυο λόγια και για τον πρόωρο χαμό του νεαρού Χιώτη ποιητή Αντρέα Λοΐζου.

Ο Λοΐζος δεν είχε κατορθώσει ακόμα να επιβληθή στα Νέα μας Γράμματα. Μόλα ταύτα με τη διαλλογή του «Θλαμμένα Λόγια» μ'ας έδαν μιάν έλπίδα πως ίδιος κι ας έτος να προσδέρνε κάτι μιαν ήμια δεή Λογοτεχνία μας.

Για μνημόσυνό του δημοσιεύουμε δε τούτο το ότελλο ένα ανέκδοτο ποίημά του, που εγγενικά μ'ας παραφορούσθηκε απ' το όίλο κ. Στέλιο Καψομένο, με το παρακάτω βρατικό δημοίωμα:

«Το ποίημα τούτο είχε την εγγενική καλοδύνη ο άλλουδοντός μου φίλος κι αγαπημένος μου ποιητής να μου στείλει μαζί με άλλα δυο τραγοίδια του κ'να έπιγραμμα για νάν τα δημοσιέω στις «Λογοτεχνικές Σελίδες». Έπειτόν όμως λαγχε άναποδίε μ'ες άναγκάσανε να σταματήσωμε τότε την έκδοσή, τα έργα αυτά μείνανε στο χροιά μου με την έλπίδα πως θα βλάπαν το όος δ' έπαυκίδοση του παραπάνω περιοδικού. Γώρα ποι μ'αυτο μ'ες έπ'αυτ' το μήνυμα του πρόωρου θ'άνατον του θ'αυτο ως το καλύτερο μνημόσυνο του τραγοιδιστή τ'αυτοθ'αυτ'ών Λογιών τη δημοσιέω των έργων του. Οι καζοί όίλοι του «Αύγερινού» μου ζητήσανε το τραγοίδι αυτό και τούς έδωσα.

Όποιος γράφει το Λοΐζο ως άνθρωπο είναι άδύνατο να μη θαυμάσει, όταν τον άκούει να τραγοιδά τέτοιους στίχους.

«Της ζωής το σταμνί ο καθείς δ'όν όμο κι' έμπεός για της χαράς, που όνει τη βροχή».

Μας δίνει μιάν από τις λίγες στιγμές ποι' το είναι του ζωοφό: το όρόμο της χαράς.

Σ. ΚΑΨΟΜΕΝΟΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΤΗΣ

ΝΕΑΣ ΕΡΕΥΝΗΣ

ΕΝ ΧΑΝΙΟΙΣ